

TRABZON ÜNİVERSİTESİ
HUKUK FAKÜLTESİ
Medeni Hukuk Dersi Pratik Çalışması¹
27 Mart 2024

Olay I

16 yaşındaki amatör tenisçi ve lise öğrencisi Nigar, izlemek için gittiği tenis maçında hayranı olduğu ünlü profesyonel tenisçi 24 yaşındaki Berk ile ondan imzasını alırken tanışmış ve imzasını atarken Berk, Nigar'dan çok etkilendiği için telefon numarasını yazmayı da ihmal etmemiştir. Berk'e hayranlığı tüm yakın çevresince de bilinen Nigar, bunun üzerine iyice havalara uçmuş ve hemen Berk'le iletişime geçmiştir. Birkaç mesajlaşma ve buluşmadan sonra birbirlerine iyice âşık olan çift görkemli bir nişan töreni ile nişanlanmaya karar verir. Nigar bu kararı, önce babası Hulusi Bey'e açıklar. Kızının okumasını isteyen Hulusi Bey, Nigar'ın üniversiteyi kazanması koşulu ile onların nişanlanmalarına rıza göstereceğini belirtmiştir. Üniversiteyi kazanacağına dair inancı tam olan Nigar'la, kız arkadaşının üniversiteyi kazanmasına engel olmak istemeyen Berk, nişan törenlerini Nigar'ın üniversiteyi kazandığını öğrendikleri güne ertelemişlerdir. Fakat lise son sınıfa gelen Nigar, hem çalışmaktan sıkıldığı hem de profesyonel olarak tenis sporu ile hayatını idame ettiren ve önemli meblağlarda para kazanan Berk'e özendiği için üniversite eğitimi almaktan vazgeçer ve dershanede geçireceği vakitleri tenis kortlarında geçirmeye başlar. Bunun üzerine bir an önce evlenmek isteyen genç çift, bu nişanlanmaya karşı çıkan aile fertlerinden, özellikle Hulusi Bey'den gizli olarak sadece yakın dostların katıldığı gösterişli bir nişan töreni ile nişanlanırlar. Nişan töreni sırasında, Nigar'ı büyüten ve Nigar'ın da onu adeta annesi gibi gördüğü Halime, kredi çekerek aldığı pahalı bir saati Berk'e hediye eder. Berk ise Nigar'a o çok istediği pembe renkli son model spor arabayı nişan hediyesi olarak verir. Hayatının mükemmel olduğunu düşünen Nigar, 17. yaş doğum gününde nişanlısından pahalı ve özel bir hediye beklerken, izlediği magazin programında Berk'in ünlü bir şarkıcı ile el ele İstanbul sokaklarında gezdiğini görür. Adeta dünyası başına yıkılan Nigar, Berk'le buluşup nişan yüzüğünü onun kafasına fırlatır ve nişanı bozar. Berk'e hâlâ âşık olan ama gururu kırılmış Nigar, yemeden içmeden kesilir, kendisini eve

¹ Bu pratik çalışmadaki olaylar için bkz. Dönmez, Zeynep & Dönmez, Ünsal, Medeni Hukuk Pratik Çalışmaları, Yetkin, Ankara, 2016.

kapatır ve üzüntüden hastalanır. Kızının bu halini gören Hulusi Bey, Berk'i telefonla arayarak ona hem maddi hem de manevi tazminat davası açacağını söyler.

SORULAR

1. Nişanlanmanın hukuki niteliğini, doktrindeki görüşleri değerlendirerek açıklayınız.
2. Nişanlanmanın geçerli olup olmamasında, Hulusi'nin irade beyanının bir önemi var mıdır? Gerekçesiyle açıklayınız.
3. Nigar ile Berk'in nişan törenini, Nigar'ın üniversiteyi kazandığı günün ertesi gününe ertelemek hukuken geçerli bir işlem midir? Gerekçesiyle açıklayınız.
4. Nigar'ın, Berk'in kafasına nişan yüzüğünü fırlatması hukuken bir anlam ifade eder mi? Gerekçesiyle açıklayınız.
5. Nişanın bozulmasının ardından kimlerin tazminat talep hakkı olduğunu değerlendiriniz.
6. Berk'in ve Halime'nin nişan töreninde vermiş oldukları hediyelerin iadesi talebinde bulunup bulunamayacaklarını gerekçesiyle açıklayınız.

Olay II

16 yaşındaki Melis hamile olduğunu öğrenince, 19 yaşındaki sevgilisi Ekrem ile birlikte evlenmek için mahkemeye başvuru yapmıştır. Hakim ailelerin dinlenmesine gerek görmeden çiftin evlenmesine onay vermiş ve böylece Melis ve Ekrem evlenmiştir. Aile cüzdanı ile birlikte Melis'in ailesine el öpmeye giden Melis ve Ekrem hiç beklemedikleri bir tepki ile karşılaşmıştır. Melis'in ailesi, kızlarını bundan sonra görmek istemediklerini söylemiştir. Melis ise yaşananların ağırlığını kaldıramayıp üzüntüsünden çocuğunu düşürmüştür.

Bu arada Ekrem, evini geçindirmek için inşaatlarda çalışmaya başlamıştır. Ancak şantiyede yeterli güvenlik önlemlerinin bulunmadığını ve işçilerin baretless çalışmak zorunda bırakıldıklarını bilen Melis, eşinin eve gelmesini her gün endişe içinde beklemektedir. Bir gün maalesef Melis'e kara haber ulaşmış; inşaatın düşen Ekrem hayatını kaybetmiştir.

Daha 17 yaşında olmasına rağmen hem bebeğini hem de eşini kaybeden Melis, başka bir çaresi kalmadığını düşünerek baba evine geri dönmüştür. Ancak anne ve babası Melis'e destek olmamış ve tüm yaşananlardan dolayı onu suçlamışlardır. Kendini çok yalnız hisseden Melis, komşunun oğlu Serkan ile görüşmeye başlar. 30 yaşında olan Serkan, zekâ geriliğinden dolayı bu zamana kadar evlenememiştir.

Çift, sağlık raporu almak için doktora gider. Doktor İrem, Serkan'ı muayene eder ve rahatsızlığının Serkan'ın ayırt etme gücünde herhangi bir sıkıntı yaratmadığını ancak evlenmeye engel teşkil ettiğini belirtir ve raporu bu şekilde düzenler. Bunun üzerine Melis ağlayarak hayat hikâyesini anlatır ve Serkan ile evlenmenin kendisi için tek kurtuluş yolu olduğunu ifade eder. Melis'e acıyan Doktor İrem ise Serkan'a rapor veremeyeceğini ancak tanıdık bir nikâh memuru olduğunu, rapor talep etmeden nikâhlarını kıyabileceğini belirtir. Bunun üzerine çiftin nikâhı kıyılır.

Melis'in kendilerinden habersiz bir kez daha evlendiğini duyan ailesi öfkeden deliye döner. Melis'e, Ekrem'in ölmesi üzerinden henüz 5 ay geçmiş olduğunu üstelik kendisinin de daha 17 yaşında olduğunu ailesinin onayı olmadan evlenmesinin mümkün olmadığını hem Serkan'ı hem de nikahı kıyan memuru şikâyet edeceklerini açıklarlar.

SORULAR

1. Melis ve Ekrem'in evliliklerinin geçerliliğini değerlendiriniz.
2. Melis ve Serkan'ın evliliklerini somut olaydaki verileri ele alarak değerlendiriniz. Evliliğin iptalini gerektirecek bir durum var ise; kimlerin, hangi koşullarda bu evliliğin iptalini talep edebileceğini açıklayınız.